

Výzva k přihlášení do výběrového řízení na Referenční laboratoře EU (EURL) v oblasti veřejného zdraví pro respirační viry

Dne 28. května 2025 zveřejnila Evropská komise novou výzvu k předkládání žádostí na **Referenční laboratoře Evropské Unie (EURL) v oblasti veřejného zdraví pro respirační viry (EURL-PH-2025-01)**

Zájemci z řad virologických laboratoří ve veřejném zdravotnictví v členských státech EU a zemích EHP mohou své přihlášky do výběrového řízení s veškerou požadovanou dokumentací předkládat online nejpozději **do středy 17. září 2025 do 12:00 hodin** (poledne) středoevropského letního času.

Evropská komise a Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) uspořádají ve středu **11. června 2025, 13:30-15:00 webinář pro laboratoře**, které zvažují přihlášení do výběrového řízení nebo potřebují více informací, na webináři zájemcům poskytnou podrobnější informace o výzvě k předkládání žádostí a zodpoví související dotazy. Na webinář je potřeba se zaregistrovat, odkaz k registraci na webinář a program je na stránkách Evropské komise: https://health.ec.europa.eu/latest-updates/agenda-euhpp-webinar-2025-call-applications-eu-reference-laboratory-public-health-field-respiratory-2025-05-28_en

Podrobné informace a dokumenty k výběrovému řízení, pokyny, formuláře a odkaz k elektronickému podání přihlášky do výběrového řízení naleznete na stránce Evropské komise:

https://health.ec.europa.eu/consultations/eu-reference-laboratories-public-health-2025-calls-applications_en

Informace o EURL pro veřejné zdraví v oblasti respiračních virů jsou rovněž na webu ECDC: <https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/call-new-eu-reference-laboratories-public-health-field-respiratory-viruses>

Součástí přihlášky do výběrového řízení je mj. potvrzení o vhodnosti a splnění základních kritérií, tzv. „**Letter of Endorsement**“ (Annex I, str. 35 výzvy), který vydá žadateli kompetentní instituce na národní úrovni. V České republice bude toto potvrzení vydávat Státní zdravotní ústav, který je v roli příslušného koordinujícího subjektu za Českou republiku (tzv. Coordinating Competent Body) ve vztahu k ECDC, a jehož statutárním zástupcem je ředitelka MUDr. Barbora Macková MHA.

Žádáme pracoviště, která se budou hlásit do výběrového řízení na EURL, aby předem informovala Státní zdravotní ústav s uvedením, zda se budou hlásit samostatně, nebo jako součást konsorcia a aby **do 31. srpna 2025 pořádali ředitelku SZÚ o vystavení „Letter of Endorsement“ emailem na ECDC_NIPH@szu.gov.cz a zdravust@szu.gov.cz**

Vlastní **přihlášku do výběrového řízení se všemi požadovanými dokumenty** odešlou zájemci sami online nejpozději do středy **17. září 2025 do 12:00 hodin CEST (poledne)** přesně podle instrukcí Evropské komise požadovaných pro toto výběrové řízení uvedených na odkazu: https://health.ec.europa.eu/consultations/eu-reference-laboratories-public-health-2025-calls-applications_en

Do výběrového řízení na EURL se mohou hlásit laboratoře, které jsou zapojeny do systému veřejného zdravotnictví, například Národní referenční laboratoře ve zmíněné odborné oblasti. Je potřeba splnit všechna kritéria výběrového řízení a formální požadavky. Přihlásit se mohou jednotlivá pracoviště buď samostatně, nebo jako součást mezinárodního konsorcia.

Kontaktní osoba pro administraci případných žadatelů z ČR je MUDr. Hana Orliková, Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM, Státní zdravotní ústav, hana.orlikova@szu.gov.cz

Referenční laboratoře EU (EURL) v oblasti veřejného zdraví

Legislativními podklady pro zřízení EURL jsou:

- NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2022/2371 ze dne 23. listopadu 2022 o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách a o zrušení rozhodnutí č. 1082/2013/EU,
 - Článek 15 – Referenční laboratoře EU
- NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2022/2370 ze dne 23. listopadu 2022, kterým se mění nařízení (ES) č. 851/2004 o zřízení Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí
 - Článek 5 – Provoz specializovaných sítí dozoru a činnost v sítích
 - Článek 11 – Podpora mezinárodní připravenosti a reakce v terénu

Co zajišťují EURL?

EURL poskytují podporu národním referenčním laboratořím za účelem sdílení osvědčených postupů a sladění ze strany členských států na dobrovolném základě v oblasti diagnostiky, metod testování, používání některých testů pro jednotný přístup v surveillance, oznamování a hlášení nálezů a přeshraničních hrozeb ze strany členských států.

EURL odpovídají za koordinaci sítě národních referenčních laboratořích, zejména v těchto oblastech: referenční diagnostika, včetně zkušebních protokolů; zdroje referenčních materiálů; externí hodnocení kvality; vědecké poradenství a technická pomoc; spolupráce a výzkum; monitorování, varovná hlášení a podpora při reakci na epidemie a ohniska nálezů, včetně nových přenosných nemocí a patogenních bakterií a virů; školení a odborná příprava; koordinace a komunikace.

Síť EURL provozuje a koordinuje ECDC ve spolupráci s referenčními laboratořemi WHO. Struktura řízení této sítě zahrnuje spolupráci a koordinaci se stávajícími národními a regionálními referenčními laboratořemi a odbornými sítěmi.

Působnost EURL jmenovaných na základě výsledků veřejného výběrového řízení, je časově omezená na minimální dobu čtyř let a bude pravidelně přezkoumávána. Mandát již určených EURL bude 7 let.

EURL musí splňovat následující obecné požadavky:

- a) musí být nestranné a nesmí se nacházet v žádném střetu zájmů, a zejména ne v situaci, která by mohla přímo nebo nepřímo ovlivnit nestrannost jejich profesního jednání při plnění jejich povinností jakožto referenčních laboratořích EU;
- b) musí mít adekvátně kvalifikované pracovníky, kteří mají odpovídající odbornou přípravu v oblasti své působnosti, nebo k ní mají smluvní přístup;
- c) musí mít infrastrukturu, vybavení a produkty nezbytné k provádění úkolů, které jim byly přiděleny, nebo k nim mít přístup;
- d) zajišťují, aby jejich pracovníci a všichni smluvní pracovníci měli dobrou znalost mezinárodních norem a postupů a aby byl při jejich práci zohledňován nejnovější vývoj ve výzkumu na vnitrostátní, unijní a mezinárodní úrovni;
- e) musí mít potřebné vybavení pro provádění úkolů v mimořádných situacích nebo k němu mít přístup;
- f) je-li to relevantní, musí být vybaveny tak, aby splňovaly příslušné normy biologické bezpečnosti. Referenční laboratoře EU musí být rovněž akreditovány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008.

Pro které oblasti již byly EURL zřízeny?

V předcházejícím období bylo jmenováno již devět EURL pro různé oblasti.

Šest EURL bylo jmenováno v březnu 2024 („PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2024/892 ze dne 22. března 2024, kterým se určují referenční laboratoře Evropské unie pro některé konkrétní oblasti veřejného zdraví“)

- Referenční laboratoř EU v oblasti veřejného zdraví pro ANTIMIKROBIÁLNÍ REZISTENCI (AMR) U BAKTERIÍ
- Referenční laboratoř EU v oblasti veřejného zdraví pro VIROVÉ PATOGENY PŘENÁŠENÉ VEKTORY
- Referenční laboratoř EU v oblasti veřejného zdraví pro NOVĚ SE OBJEVUJÍCÍ VIROVÉ PATOGENY PŘENÁŠENÉ HLODAVCI A ZOONOTICKÉ VIROVÉ PATOGENY
- Referenční laboratoř EU v oblasti veřejného zdraví pro VYSOCE RIZIKOVÉ, NOVĚ SE OBJEVUJÍCÍ A ZOONOTICKÉ BAKTERIÁLNÍ PATOGENY
- Referenční laboratoř EU v oblasti veřejného zdraví pro BAKTERIE RODU *LEGIONELLA*
- Referenční laboratoř EU v oblasti veřejného zdraví pro ZÁŠKRT A ČERNÝ KAŠEL

Další tři EURL byly jmenovány v listopadu 2024 (PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2024/2959 ze dne 29. listopadu 2024, kterým se určují referenční laboratoře Evropské unie v oblasti veřejného zdraví pro bakterie přenášené potravinami a vodou, pro střevní parazity a prvoky přenášené potravinami, vodou a vektory a pro viry přenášené potravinami a vodou)

- Referenční laboratoř EU v oblasti veřejného zdraví pro BAKTERIE PŘENÁŠENÉ POTRAVINAMI A VODOU
- Referenční laboratoř EU v oblasti veřejného zdraví pro STŘEVNÍ PARAZITY A PRVOKY PŘENÁŠENÉ POTRAVINAMI, VODOU A VEKTORY
- Referenční laboratoř EU v oblasti veřejného zdraví pro VIRY PŘENÁŠENÉ POTRAVINAMI A VODOU

Evropská komise nyní vyhlašuje novou výzvu k předkládání žádostí týkajících se referenčních laboratoří EU pro veřejné zdraví v oblasti respiračních virů (vybraných na podkladě dokumentů ECDC s názvem „Establishment of EU Reference Laboratories for public health in Europe“ a „Rapid ECDC advice on the designation of future European Reference Laboratories for public health, March 2025“).

Kdo jsou protějšky EURL v členských zemích EU?

EURL spolupracují s odborníky v členských zemích EU/EHP, kteří působí zejména v národních, případně regionálních institucích v oblasti veřejného zdraví se zaměřením na infekční nemoci. Jedná se zejména o odborníky v národních referenčních laboratořích pro příslušné oblasti/ patogeny a další spolupracovníky sdružené v evropských odborných sítích pro laboratoře a surveillance infekčních nemocí, nominované jako národní kontaktní místa (National Focal Points) anebo operační kontaktní místa (Operational Contact Points).

Přehled již stanovených Referenčních laboratoří EU:

Referenční laboratoř EU v oblasti veřejného zdraví pro:	Vedoucí instituce konsorcia EURL:	Další instituce v konsorciu EURL:
ANTIMIKROBIÁLNÍ REZISTENCI (AMR) U BAKTERIÍ	Statens Serum Institut (SSI), Dánsko	○ Danmarks Tekniske Universitet (DTU), Dánsko ○ Clinical Microbiology Region Kronoberg, Švédsko

ZÁŠKRT A ČERNÝ KAŠEL	University of Turku (UTU), Finsko	○ Institut Pasteur, Francie ○ Vrije Universiteit Brussel (VUB), Belgie ○ Sciensano, Belgie ○ Bayerisches Landesamt für Gesundheit und Lebensmittelsicherheit, Německo
NOVĚ SE OBJEVUJÍCÍ VIROVÉ PATOGENY PŘENÁŠENÉ HLODAVCI A ZOONOTICKÉ VIROVÉ PATOGENY	Folkhälsomyndigheten, Švédsko	○ Istituto Nazionale per le Malattie Infettive “Lazzaro Spallanzani”, Itálie ○ Institut Pasteur, Francie ○ Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ, Maďarsko
BAKTERIE PŘENÁŠENÉ POTRAVINAMI A VODOU	Statens Serum Institut (SSI), Dánsko	○ Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), Nizozemsko ○ Istituto Superiore di Sanità (ISS), Itálie
VIRY PŘENÁŠENÉ POTRAVINAMI A VODOU	Norwegian Institute of Public Health (NIPH), Norsko	○ Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), Nizozemsko ○ Regensburg University Medical Center (UKR), Německo
PARAZITY A PRVOKY PŘENÁŠENÉ POTRAVINAMI, VODOU A VEKTORY	Istituto Superiore di Sanità (ISS), Itálie	○ Folkhälsomyndigheten (Fohm), Švédsko
VYSOCE RIZIKOVÉ, NOVĚ SE OBJEVUJÍCÍ A ZOONOTICKÉ BAKTERIÁLNÍ PATOGENY	Robert Koch-Institut (RKI), Německo	○ Institut für Mikrobiologie der Bundeswehr, Německo ○ Folkhälsomyndigheten (Fohm), Švédsko ○ Instituto Nacional de Saúde Doutor Ricardo Jorge (INSA), Portugalsko
BAKTERIE RODU <i>LEGIONELLA</i>	Hospices Civils de Lyon, Francie	○ Istituto Superiore di Sanità (ISS), Itálie ○ Technische Universitaet Dresden, Německo ○ Instituto Nacional de Saúde Doutor Ricardo Jorge (INSA), Portugalsko
VIROVÉ PATOGENY PŘENÁŠENÉ VEKTORY	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), Nizozemsko	○ Institut national de la santé et de la recherche médicale (INSERM), Francie ○ Aristotle University of Thessaloniki, Řecko ○ Azienda Ospedale - Università Padova, Itálie

		○ Univerza v Ljubljani, Slovinsko
--	--	-----------------------------------

Zpracovala: MUDr. Hana Orlíková, Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM, SZÚ

V Praze, dne 30. května 2025